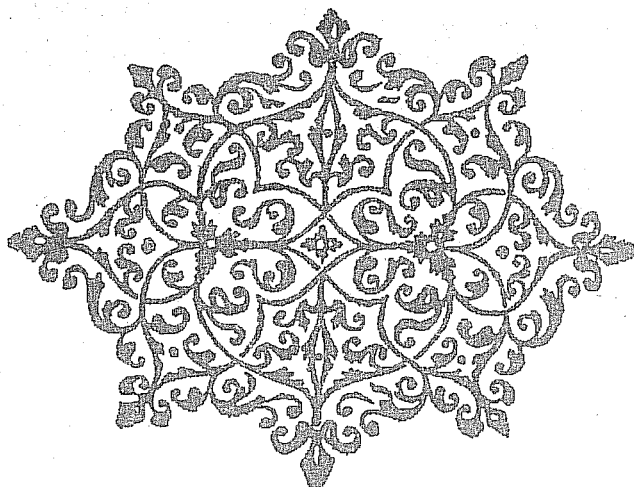

Nové Bratrské Listy

II. ročník

2000

číslo 1.

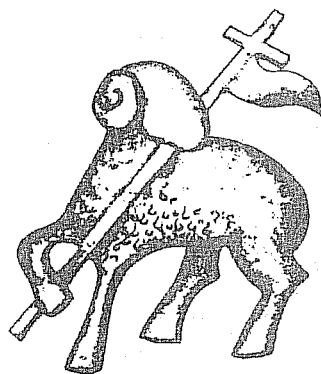
Římské sympozium
o M. Janu Husovi

První český kostel
v Berlíně

Rozhovor
s br. M. Brožem

Zvláštní příloha:
JUBILEUM
M. L. Zinzendorfa
a E. D. z Reussu

„Zjevit' se zajisté
ta milost Boží spasitelná
všem lidem“

obsah

2 editorial (Bohumil Kejř)

3 biblická úvaha

Řím. 8,38.39 (Svetozár Slavka)

4 dějiny

V Římě o Husovi (Martin Wernisch)

čtenáři čtou... a píší

6 ad NBL 6/99: Patologie neléčf (Zdeněk Vojtřek a Jiřf Kouba)

7 Neboj se, malé stádce (Daniel Vacovský)

zprávy ze světové UF

9 Vzpomínka na první český kostel v Berlíně (Jana Uhlřřová)

10 Aktuality

12 Vzpomínky na Ameriku III. (Eva Kejřřová)

náš seniorát

14 Seniorátnf konvent (J. Kouba)

15 Rozhovor s tiskovým mluvčfm M. Brožem

16 Jubileum sestry Plecháčřové a Petrové (Jiřf Polma)

17 Rovensko 1999 (H. Jaluřřková)

19 informace

Světřřvý den modliteb (Marie Ulrichřřová)

Veritas (Živan Kužel)

Nové Bratrské Listy

Tento církevní časopis pro své členy a přátele vydává OCHRANOVSKÝ SBOR při ČCE v Praze.

Adresa: Hálkova 5, 120 00 Praha 2, tel.: 02/ 24 94 18 70. E-mail: UF.PRAGA @ netforce.cz

Registrováno pod značkou MHMP - 7/99

editorial

Vážení čtenáři,
milé sestry a bratři,

s naděří přistupujeme k vydávání druhého ročníku našeho časopisu. I když si uvědomujeme, že v současnosti vychází celá řada nejrůznějších křesťanských periodik, a namnoze kvalitních, přece naše situace nadále vyžaduje, abychom měli svůj časopis, který by přinášel potřebné informace o událostech, které se nás dotýkají. Chceme také pokračovat s vydáváním článků z bratrské historie (a letošní jubileum M. L. Zinzendorfa a jeho manželky nám k tomu poskytují dost materiálu). Ovšem uvědomujeme si, že jsou ještě důležitější věci než naše aktuální církevní situace či dávná historie. Proto vidíme jako velice potřebné přinášet především podněty pro náš duchovní život a jistě bychom uvítali, kdyby tento časopis mohl dobře posloužit i vašim přátelům a známým. Jestli jej považujete za zdařilý a užitečný, poskytněte jej i svému okolí.

Mnozí lidé pokládají rok 2000 za zvláštní, předělový, dokonce o této kulaté číslici hovoří jako o magickém letopočtu. My však věříme, že důležitost a přelomovost se zakládá na něčem jiném než na kdovíjak významném letopočtu. Připomínáme si především biblický verš pro tento rok, ze kterého zaznívá Boží zaslíbení: „Když se mne budete dotazovat celým svým srdcem, dám se vám nalézt“ (Jeremiáš 29, 13-14). Přeji nám všem odvahu a vytrvalost, abychom se neuspokojovali tím, co již o Bohu známe, co jsme s ním třeba prožili, ale abychom odhodlaně hledali jeho přítomnost, jeho vedení pro každý nový den, pro každou novou situaci.

Ať dobrotivý Bůh nám dá šťastnější a pokojnější rok!

Bohumil Kejřř

biblická úvaha

„Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížatstvo, ani mocnosti, ani nastávající věci, ani budoucí, ani vysokost, ani hlubokost, ani kterékoli jiné stvoření, nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.“

Rimanům 8,38.39

Bratři a sestry, stojíme na počátku nového roku a chtě-nechtě se zamýšlíme, co nám tento rok přinese. Jsme si jisti, že se některá událost stane? Jak je to s jistotami v lidském životě? Když se nad tím zamyslíme, tak asi přijdeme k tomu, že člověk si může být jist pouze tím, co je nyní nebo co se již stalo. Do budoucna žádnou jistotu mít nemůže. Jenže o tu právě jde! Tu by člověk chtěl mít, po té touží, a když už ne tak přejistou, tak alespoň nejistou - rád se nechá klamat...

V Bibli se také mluví o jistotě. Kromě podstatného jména „jistota“ tam čteme také, že někdo si je jist něčím. Asi jste se setkali s pojmem „jistota spasení“. Tímto pojmem chtěli někteří křesťané vyjádřit, že je možné si být jist tím, že obět Pána Ježíše Krista je dostatečná pro naše spasení - pro moje spasení. Předmět této jistoty je skutečnost, která se již stala. Ve smyslu toho, co Pán Ježíš zvolal na kříži: „Dokonáno jest!“ Otázka na tuto jistotu, na jistotu spasení je vlastně otázkou po víře: „Věříš?“ Jistota spasení je jednoznačně otázkou víry, resp. zachování víry. Není to věc osudově daná. Nejde o to, že by si člověk byl jist sám sebou, právě naopak, tato jistota je zcela založena na Bohu a na jeho díle v Ježíši Kristu. Člověk si nikdy nemůže být jist sám sebou. Vzpomeňme na apoštola

Petra a jeho sebevědomé vyhlášení před zatčením Pána Ježíše: „*I kdybych měl s tebou umřít, nezapřu tě!*“

Avšak tato nejistota v dostatečnost sebe a na druhé straně jistota v dostatečnost Boha nás vede k něčemu velice pozitivnímu: k zápasu víry. Zachovat víru, osvědčit víru, potlačit pochybnosti, vyznávat víru. Když klesnu - vstát, nerezignovat. Možná je naše představa o dobrém křesťanovi jiná, ale tento zápas je plně důstojný člověka, to je také svědectví pro hynoucí svět. Sebejistota, suverénní vystupování, duchovní pýcha - to není svědectví, to nepřitahuje hledající. A samozřejmě také nejistota v Bohu nepřitahuje: „Kdo ví, jak to všechno bude...“, to není žádné svědectví, a co především: co je to za víru, vždyť je to jasná deklarace nevíry!

Bůh systematicky bořil, moderně řečeno, falešné jistoty zbožných lidí. Například ze samotné existence chrámu si mnozí Židé vytvořili jistotu, že Hospodin je mezi nimi, a tudíž je všechno v pořádku. Bůh musel velice tvrdě zasáhnout, aby tuto falešnou jistotu opustili. Snaha zhmotnit, zhmataatelnit si jistoty, Boží přítomnost, to, že Bůh je s námi, trvá až dodnes. Ruka svírající křížek, ruka svírající Bibli... Pomůže, ochrání? Jak rádi bychom nějakou takovou jistotu měli!

Říkal jsem, že jistota budoucnosti je velice problematická. Navzdory sebejisté propagaci různých institucí je jistota budoucnosti skoro vždy podmíněná: budou-li prostředky, splní-li se naše předpoklady, nestane-li se něco nepředvídaného... Dá se říci, že i ty křesťanské jistoty do budoucna jsou podmíněné: zachovám-li víru až do

konce, budu spasen. Jistota křesťana je založena na víře v to, co se již stalo - zástupná oběť Pána Ježíše Krista. Přesto však apoštol Pavel vyjadřuje svou jistotu směrem do budoucna: „*Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížatstvo, ani mocnosti, ani nastávající věci, ani budoucí, ani vysokost, ani hlubokost, ani kterékoli jiné stvoření, nebude moci nás odloučit od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.*“ Neexistuje žádná moc, která by nás mohla odloučit od lásky Boží - tak dokonalé a **jisté** je spasení v Ježíši Kristu. Jak On sám říká: „*Žádný je nemůže vytrhnout z ruky Otce mého.*“ Odtud pramení jistota křesťana, jistota spasení, jistota do budoucna. Ale pozor, neplatí to osudově! Ani v jednom, ani v druhém výroku není obsaženo, že stačí

cestu víry nastoupit, a pak už se nedá na tom nic změnit. Člověk, když uvěří a stane se křesťanem, nadále zůstává svobodnou bytostí a může, a to především svým vědomým jednáním, od víry odstoupit, zavrhnout ji, pohrdnout milostí.

Jistota víry, jistota spasení má v srdci člověka dva zdroje:

1. Slovo Boží.
2. Duch svatý.

Tyto dva zdroje se navzájem doplňují a jeden vede k druhému. Dalo by se říci, že slovo Boží je objektivní a svědectví Ducha svatého subjektivní - neznamená to však, že nedůležité. Z obou zdrojů je potřebné neustále čerpat, abychom víru zachovali. Vždyť se jedná o hodně - o náš věčný život!

Svetozár Slavka

dějiny

V Římě o Husovi

Práce „Husovské komise“, představená v „Jednotě bratrské“ (č. 1 a 2 1998) rozhovorem s jejím sekretářem, Dr. Františkem Holečkem O.M., se na sklonku uplynulého roku přiblížila ke svému závěru k odpovědi na otázku po místě Jana Husa v dějinách křesťanstva, již papež Jan Pavel II. vyslovil při své první návštěvě Prahy v roce 1990. Či snad alespoň dosáhla jednoho ze svých vrcholů. Od 15. do 18. prosince 1999, tedy hned v počátcích oslav, spojených s přechodem od 2. křesťanského tisíciletí ke třetímu, uspořádala komise společně s vatikánským výborem „Velkého jubilea roku 2000“ mezinárodní konferenci o mistru Janovi. Ta měla poskytnout

podklady pro jeden z papežových projevů, v nichž by jubileum mělo vrcholit (zřejmě březnový).

Podobných symposií, na nichž by byli skutečně reprezentativně zastoupeni badatelé rozmanitých specialisací, jazyků i vyznání, dosud nebylo konáno nijak mnoho, takže by již pro tuto obecnou charakteristiku byla hodna zmínky. Za daných okolností však přibýly nové rysy, jež z něho učinily událost prozatím unikátní. Římsko-katolická církev totiž takové symposium zaštiťovala poprvé - a to učinila zastoupena nikoli jen českou biskupskou konferencí, ale právě i svým nejvyšším úřadem, světovým ústředím. Umožnila je převážně svými prostředky - aniž by účast vyhradila jen svým příslušníkům

a chtěla slyšet pouze dávno známá a schválená stanoviska. Projevila se tedy jako velkorysý hostitel: počínaje pořízením letenek a ubytováním evangelických duchovních v "Římském domě kléru" (jakožto velmi praktickým znamením uznání jejich ordinace), a pokračuje přes komfort papežské university na Lateráne, kde se sněmovalo a kde po oněch několik dní platil český jazyk stejně jako italský (a více než ostatní, povýšen na oficiální konferenční řeč, jaké byly jen dvě), až po slavnostní přijetí v paláci samotného patriarchy Západu, jemuž čeští biskupové hned na úvod zazpívali Husovu píseň "Jezu Kriste, štědrý kněže", a on na oplátku promluvil o mistru Janovi jako o jednom z reformátorů církve.

A můžeme mít naději, že zpívali s chutí, čerstvě povzbuzenou zážitkem, jak se na domácí půdě jejich víry (a tedy bez náznaku podezřelé pokoutnosti) rokuje o nejchoulostivějších otázkách dějin bez obvyklých křečovitých reakcí, věcně a přátelsky. Neboť také o to šlo v neposlední řadě: aby i další lidé, kteří autoritou svých úřadů a osobností mají vliv na veřejné mínění, měli příležitost poznat atmosféru otevřenosti a důvěry, jež v komisi postupně zavádla, aby do ní pokud možno byli vtaženi a mohli se pak sami stát jejími spolutvůrci a nositeli. Proto byli nyní historici a učitelé theologie bohatě smíšeni především s episkopy různých církevních společenství - a nepřehlédnutelně také s představenými rozličných českých společenství

řádových. Vždyť setkávání je koneckonců podstatným prvkem každého symposia, i kdyby jeho účastníky byli výlučně specialisté. Že si vzájemně vidí do tváří a mohou zaslechnout bezprostřední reakce, tu bývá přínosem častěji, než se zdaří přednést něco, co již autor sám nebo někdo jiný v jakési podobě nepublikoval, a co by tedy posluchačům bylo opravdu neznámé.

Byť je na místě dodat, že římská konference opravdu nebyla ani po odborné stránce nijak chatrná. Mezi

téměř třiceti referáty bylo odstrašující výjimkou, zopakoval-li tvrdohlavý prelát projev, který přemnozí shromáždění mohli vyslechnout již o šest let dříve v Bayreuthu. Kdo ví, zda by se právě nad tím nezaradovali evangelici nedůvěřiví, kteří si také stále ještě neradi připouštějí, že činitelé "protivné strany" bývali naplněni dobrou vůlí častěji, než jsme si zvykli uznávat v dřívějších časech, zatímco na-

opak i dobrá vůle těch, kdo nám podle vyznání byli bližší, nezanedbatelně často vedla k něčemu docela jinému, než by si bývali přáli oni a nakonec i my. Avšak potvrzení přehledně rozděleného světa, v němž je třeba bránit dobyté posice, nikoli hledat cesty, se v Římě bylo možné dočkat vskutku jen výjimečně. Militanti by byli vzápětí zmateni projevy, dokládajícími, že volbou toho, z čeho vycházíme, není ještě rozhodnuto o tom, k čemu dojdeme, a co ovšem může být důležitější. Hledisko tzv. právního pozitivismu, stavící vážné otazníky nad právem na odpor, vyjádřil např. svým

způsobem nejpádněji historik církevní jurisprudence, který se zná ke svému evangelickému původu - zatímco hledisko svědomí nejobsáhleji připomněl katolický filosof, který bývá "zaškatulkován" spíše do konservativního proudu. Podobně by zavedenými měřítky mohla otrást přejnost přítomných polských katolíků vůči Husovi, ve srovnání s jinými až nedočkává - která se ovšem ve skutečnosti opakovaně projevila již dříve. Ale pochopitelně - tím nemá být řečeno, že "všechno je jinak", že všude platí opačná znaménka, než jsme si dosud mysleli. Spíše můžeme tvrdit, že vše je složitější, než se nám zdává na první

pohled a než jsme se učili ve škole. Ale cílem ekumenických dějepisných komisí není pouze činit věci složitějšími, byť podle pravdy - snaží se zároveň přispět k tomu, aby trvající rozdíly a nejistoty a stále proměny šlo snášet snadněji, neboť v přátelství a společné naději jakožto předchutích ztracené jednoty, již jsme dosud ještě nebyli schopni obnovit, ale směřujeme k ní u našeho Pána Boha, který je jen jeden. Potud konferenční poselství pro všechny; kdo bude mít zájem probrat se blíže spleti historických argumentů, měl by se snad ještě v průběhu tohoto roku dočkat otisků všech referátů ve sborníku.

Martin Wernisch

čtenáři čtou... a píší

...ad NBL 6/99: Patologie neléčí

Jako šéfredaktor časopisu jsem vděčný za každou zpětnou vazbu, kterou mi poskytují čtenáři. Děkuji i bratru Pavlu Hejzlarovi za důkladné a kritické pročtení třetího čísla loňského ročníku časopisu Dingir i za práci, kterou si dal s ohlasem. Na jeho kritiku bych rád odpověděl několika poznámkami. Děkuji i redakci Nových Bratrských listů za to, že vychovává své čtenáře kultivovanou (doufám!) polemikou.

1. Jádrem stanoviska bratra Pavla je srovnání odborného časopisu Religio s populárně odborným Dingirem. Vše se točí kolem toho, že Dingir není Religio. Bratr Pavel má pravdu: zaměření na současnou náboženskou scénu, hloubka odbornosti, rozsah poznámkového aparátu, ale hlavně cílová skupina čtenářů a dosah působnosti časopisu - to vše jsou vlastnosti, v nichž se Religio a Dingir liší. Kdybychom chtěli napodobovat Religio (o jehož významu a užitečnosti asi nikdo soudný nepochybuje), nedělali bychom Dingir.

2. Je zjevné, že Dingir není pro bratra Pavla dost vědecký. I zde cítím, že má v podstatě pravdu. Jistě to není dostatečně vědecky hutný pokrm pro člověka, který je zvyklý číst odbornou religionistickou literaturu. Ovšem takový člověk se o žhavých současných událostech na náboženské scéně (o nichž referuje Dingir) z této literatury příliš nedozví. Pro ni jsou tato témata ještě příliš horká, těžko uchopitelná, příliš překotně se vyvíjející. - Na druhou stranu mám pocit, že právě pro ty, kdo se chtějí nebo potřebují orientovat teď a tady (učitelé, psychologové, sociální pracovníci, duchovní), je Dingir odborný dostatečně. Samozřejmě je ovšem pořád co zlepšovat.

3. Několik výtek bratra Pavla se týká toho, že autoři Dingiru vyjadřují svá osobní stanoviska a postoje. Myslím, že je dobře, že takové autory v časopise máme, a zároveň jsem rád, že máme i autory jiné. Kdyby zůstalo jen u neutrálních výrazů, výsledný dojem by nebyl úplný. Napsat např. o Freidzonovi, že „nadšeně kázal“ (jak bratr Pavel doporučuje), je sice možná „politicky

korektní“, ale o šokující davové manipulaci Freidzonových show to opravdu nevypovídá celkem nic.

4. Další výtky se týkají fotografií a příkladu psychiatrických pacientů, kteří prošli pentekostálním hnutím. Bratr Pavel má jistě pravdu, že takové fotografie by se mohly získat i jinde a že na psychiatrii se člověk může dostat i kvůli jiným náboženským společnostem. Nejde však o to, co všechno se může stát, ale o to, co je pro popisované hnutí typické. A zveřejněné fotografie jsou velmi typické. Psychické obtíže (hlavně v minulosti) naneštěstí také. Za to Dingir opravdu nemůže a nemůže dokonce ani za to, že dodnes v zahraničí existuje několik skupin tzv. „snake handlers“, které za důkaz křtu Duchem považují schopnost brát jedovaté hady do rukou a pít jed.

5. Závěr článku bratra Pavla Hejzlara je vlastně malým kázáním a není asi úplně vhodné s ním polemizovat (i když by to bylo zajímavé). Podobně i úvod: bratr Pavel v něm naznačuje, že Dingir i Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů něco skrývají. Věřím a doufám, že to není pravda, ale jsem v této práci příliš „namočen“, abych toto obvinění mohl přesvědčivě vyvrátit.

Nezbývá mi než posouzení ponechat na čtenářích Dingiru a účastnících seminářů Společnosti. Nikdy jsme se jejich ohlasů nebáli a snažíme se brát všechny vážně.

Zdeněk Vojtíšek

Patologie neléčí, konstatuje ve svém článku P. Hejzlar, když kriticky hodnotí zaměření časopisu Dingir. Neléčí, ale to přece neznamená, že je zbytečná, odpovídám. - Patologie je cenným zdrojem informací pro veškeré preventivní obory, a zatím mne nenapadl důvod, proč by tomu v duchovní péči bylo jinak. Stručně řečeno, patologové

nám říkají, co nemáme jíst, pít, dýchat a vůbec dělat, nechceme-li se stát předčasně předmětem jejich pracovního zájmu.

Dále se autor pozastavuje nad absencí pozitivních řešení. Dingir je časopis velmi specializovaný na úchylné projevy náboženského citu. To, že se nesnaží být za každou cenu kompasem ukazujícím tu jedinečnou správnou cestu, může být v kontrastu k neomylnosti kultů, jimiž se zabývá, i docela přijatelné. Neboť: vyjadřuje-li Dingir mru souhlasu jednotlivých konfesí ústy jejich zástupců na to, co přijatelné už není, je to sice shoda v negativním, ale aspoň shoda. Pozitivní doporučení by nutně znamenala upřednostnit názor jedné z mnoha církví, k nimž představitelé Dingiru patří. V tomto pohledu je dingirovské mlčení spíše cudnou nabídkou svobody čtenářů hledat řešení u katolíků stejně tak jako třeba v Církvi bratrské.

Jiří Kouba

Neboj se, malé stádce.

Lukáš 12, 32-34

Je nutno si přiznat, že doba, ve které žijeme, je neklidná, plná nečekaných zvrátů a krizí. A to nejen ve světě kolem nás, ale i v samotné církvi, ve sboru. Prožíváme obavy z toho, co nás potká příští den, týden. Často se hovoří o tom, co udělat pro zklidnění. Aby ta naše doba byla konečně jiná, lepší. Politici vedou dlouhé diskuse a přesto se zdá být pravdou, že hrozeb ke zničení světa spíše přibývá. Křesťanská myšlenka lásky, nenásilí a smíření se uprostřed světa jeví jako beznadějná. A proto ti, kdo uvěřili a ve jménu své víry usilují o dorozumění mezi lidmi, to nemají lehké. Svět a lidé v něm dnes nechťejí slyšet nic o lásce a poslušnosti. Mají pro to vše jen slova opovržení. Oni sami jsou pánem. Nikdo jim nemá co přikazovat a někam je vést.

A ti, kdo opravdově touží žít ve víře, následovat svého Spasitele, ti se zdají být jen

nepatrnou složkou lidské společnosti, postavení na jejím okraji. Žít v menšině není nikdy lehké. A tak se stává, že vzhledem k měřítkům a tlakům tohoto světa, jako věřící lidé nevíme kudy kam. Jak se v které situaci zachovat. Ptáme se: „Má naše křesťanství ještě smysl? Nejsme opravdu jen nějakým skanzenem minulých myšlenek a představ světa?“

Ale právě v této chvíli nesmíme zapomenout, že nejsme na tomto světě věřícími lidmi sami od sebe. Z vlastního chtění nebo uvážení. „*Ne vy jste si vyvolili Boha, ale Bůh si vyvolil vás, abyste byli jeho lidem a ovcemi jeho pastvy.*“ A když si nás Bůh vyvolil, chce s námi také být. Posilovat, povzbuzovat svou přítomností při řešení našich tíživých a zdánlivě bezvýchodných situací. Tento Bůh k nám přichází. Jeho výzva: „... neboj se, malé stáde.“ je ujištěním, že zná naše starosti, ví o tom, jak nelehce bojujeme boj své víry. A to jeho „neboj se“ není jen laciná útěcha. Je to slovo, které nás má osvobodit, zbavit nás mdloby, podepírat a dávat nám sílu být i nadále vyznavači a následovníky Ježíše Krista.

Ježíš říká tato slova svým učedníkům. To byl také jen takový malý hlouček, který mohl být stíněn vlastní nedostatečností. I proti nim stál jejich vlastní svět. Svět reprezentovaný římskou politickou mocí, židovskou velardou a židovskými náboženskými horlivci. Proto jim Ježíš připomíná, že jejich otcem je Bůh, Pán všeho a všech. V tom mají velikou jistotu. Bůh si je oblíbil, On si je vyvolil. „*Vašemu Otcu se zalíbilo dát vám království.*“ Malé, věrné stáde se podle Ježíšových slov má podílet na Božím panství. To není říše budoucnosti. Ale toto Boží království se již vlamuje do lidského světa, do lidských srdcí, aby dávalo prostor tomu, co tento svět nejvíce potřebuje - spravedlnost, lásku, pokoj. Ježíšovi učedníci, stejně tak jako věřící dnes, patří do tohoto světa, velkášsky nafoukaného, sebejistého a přece plného utrpení, bezradnosti a nespravedlnosti. A právě v té malosti mají učedníci velký úkol: stát se solí a světlem země, svědky Boží spravedlnosti a

zvěstovateli času milosti daného k obrácení. Proto jsme tu i my. Tohle Ježíšovo zaslíbení nepostrádá platnost ani ve vztahu k nám, k církvi, ke sboru, ke každému jednotlivci. Umíme Kristova slova přijmout? Pán nás tu chce mít, proto zachovává církev, sbory. Zachovává svůj lid a v rámci svého království i jeho službu. Tady leží základ naší naděje.

Být spojen s Bohem v jeho království znamená oddat se Bohu, zřít se všeho, co je neslučitelné s Boží láskou. Být ochotní dát za toto království všechno, nač dosud spoléháme a oč se opíráme. Proto Ježíš k tomu zaslíbení Boží milosti připojuje i slova o nevyčerpatelném pokladu v nebi. „*Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi...* ... kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.“ Aby křesťan zůstal solí a světlem, nesmí být vyčichlý a prázdný. Vyčichlá sůl nesolí, prázdná lampa nesvítí. A té náplně dosáhneme, budeme-li cele patřit Bohu, budeme-li se snažit dosáhnout tohoto naplnění. Vždyť i mezi nevěřícími je již na dálku poznat, kdo se celým svým srdcem dokáže upnout ke svému koníčku, obětovat mu všechno svůj důvtip a čas.

Není třeba se obávat nějaké malosti církve, sboru, ani opovržení či lhostejnosti světa. Bůh se i k nám nepatrným přibližuje v Ježíši Kristu. V něm přichází i jeho království. On je živý Pán. On zahrnuje tenhle rozervaný svět i neklidnou církev do svého díla spásy. Neláme nad námi hůl. Ale chce, abychom my osobně, náš sbor, naše církve, přinášeli slovem i činem svědectví o spáse, o stále pokračujícím díle v Božím království. Nebojme se obětí, nebudou tak velké, abychom pod nimi klesali a hynuli. Hledejte nejprve Boží království a spravedlnosti jeho. Co budeme mít zapotřebí, dá nám zajisté Boží láska. Můžeme být bez obav z budoucnosti, z budoucnosti Božího lidu. V obecenství víry s Bohem skrze Pána Ježíše Krista je naše síla. I když je to společenství malé, pouhé maličké stáde. „*Neboj se!*“

Dan Vacovský

zprávy ze světové UF

Vzpomínka na první český kostel v Berlíně

Ve dnech 12. - 19. září 1999 se v Berlíně uskutečnil týden zaměřený na problematiku uprchlíků v minulosti i současnosti, současné problémy, otázky soužití i tolerance.

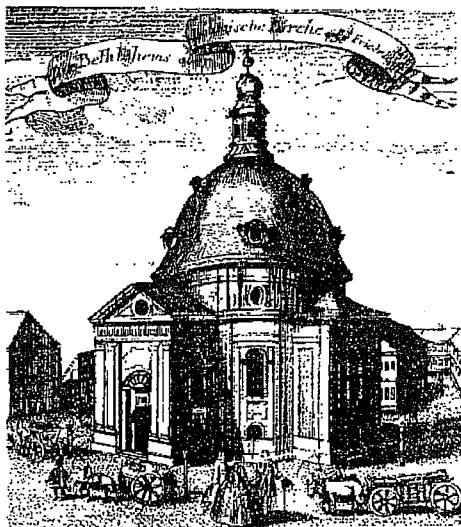
Součástí tohoto týdne byla 20. 9. i ekumenická vzpomínková slavnost, již se zúčastnil kazatel pražského sboru JB Bohumil Kejř s manželkou a dva členové staršovstva. Bylo při ní vzpomenu to založení prvního českého kostela v Berlíně-Bethlehemskirche a odhalení informačního sloupu, který osvětluje pozadí českých emigrantů v Berlíně v 18. století, jejich historii i specifika.

Ekumenická bohoslužba, jež byla centrem slavnosti, proběhla za účasti tří církevních společenství - Böhmisch-Lutherische Bethlehemsgemeinde, Evangelische Brüdergemeine Berlin-Neukölln a Berlin-Mitte a Evangelisch-Reformierte Bethlehemsgemeinde, v nichž v průběhu 19. století zakotvili potomci původních českých emigrantů.

Bratr B. Kejř, který byl požádán o kázání, kázal na text z Pláče 3, 20 - 26, 31 - 32. Centrem kázání bylo zdůraznění, že víra člověka je v průběhu jeho života neustále zkoušena. „Víra je důvěrou v Boha, aniž by dostala záruky, aniž by byla každý den odměňována. Víra, která se opírá o naději, jež se nenechá srazit na kolena okolním děním. V naději proti vši naději. Kde se bere tato síla, kde je pramen tohoto doufání? Pramenem je Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí, jeho slitování, jež nekončí. Obnovuje se každého rána, Hospodinova věrnost je

neskonalá. A proto smíme i my s důvěrou očekávat Hospodinovo milosrdenství, že totiž s námi bude jednat jinak, než si zasloužíme. Že se nezřítíme do zkázy, kterou jsme si sami sobě nachystali.

Ta skutečnost, že očekáváme věci příští, by nás měla odlišovat od všech, kteří již ztratili naději. Věřící lidé jsou lidmi naděje. Jsou upnuti k budoucnosti, ale svým tichým očekáváním proměňují

i dnešek. A i když bývají sevření a obtížení, vědí, že je Panovník na věky nezavrhně pro své velké milosrdenství. Nesmíme hledět pouze na obzor současnosti, ale posílit své srdce výhledem na Boží milosrdenství, které se jistě projeví nad naše očekávání.“

Tato slova oslovila nejen berlínskou ekumenu, ale zvláště povzbudila ty, kteří byli přítomni z české provincie, jako by mluvila k jejich současné situaci.

Förderkreis Böhmisches Dorf in Berlin-Neukölln, který se dále podílel na

organizaci slavnostního odpoledne, je instituce, která vznikla z okruhu potomků českých exulantů. Od svého vzniku v r. 1984 se snaží o porozumění mezi Čechy a Němci a podporuje zájmy tří původních českých sborů v Berlíně. Od r. 1994 Förderkreis intenzivně spolupracuje při uspořádání prostoru, který souvisí s prvním českým kostelem v Berlíně. Náměstí, kde tento kostel stával a kde dnes je vyznačen v dlažbě jeho půdorys, nese název Náměstí Betlémského kostela. I o to se zasloužil Förderkreis.

Informační sloup nese tento text: „Zde stál v letech 1737 až 1963 český Betlémský kostel, dar krále Bedřicha Viléma I. českým exulantům, kteří byli počínaje rokem 1732 přijati v Berlíně a Rixdorfu.“ Betlémský kostel výrazně dokládá pruskou toleranční politiku v 18. století a byl prvním českým kostelem v Berlíně. Dokud existoval, sloužil jako středisko mnohým Čechům, žijícím v Berlíně. V důsledku války byl 1943 silně poškozen a 1963 na pokyn úřadů tehdejší NDR zbořen.

Jako znak Večeře Páně pod obojí byl kalich, důležitý symbol první české reformace, na jejímž počátku stál Jan Hus (1370 - 1415). Čeští exulanti, kteří se usadili v Berlíně, se považovali za následovníky tohoto náboženského hnutí.

Zde vyznačený půdorys Betlémského kostela má trvale upomínat na tuto důležitou, jednoznačně kladnou kapitolu česko-německé minulosti. V berlínském prostoru žijí dodnes ve třech evangelických církevních obcích tradice těchto přistěhovalců a upomínka na Betlémský kostel.

Reliéf „Čeští přistěhovalci“ je umístěn na pomníku krále Bedřicha Viléma I. v České vesnici v Berlíně-Neuköllnu (dříve Rixdorf). Zde se nachází Komenského zahrada, realizující některé myšlenky J.

A. Komenského (1592 - 1670), jenž byl posledním biskupem českých exulantů, než museli opustit svou vlast.

Zde, v České vesnici je také uložen velký zvon, jenž se zachoval z Betlémského kostela. Druhý (malý) zvon se ztratil za 2. světové války.

Úcta k tradici a vše, co je dobré z této tradice uchovat, je to, co nás dnes tak silně poutá k Rixdorfu. Tato tradice je však vystavěna na silné víře a v naději v Hospodina, který pomáhá překonávat pozemskou nepřízeň světa.

Jana Uhlířová

Nový misijní program v GUAYANĚ a VENEZUELE. V nejmenší provincii Jednoty, v Guyaně v Jižní Americe, která leží mezi Surinamem a Venezuelou, vyhlásili rok 1999 za rok evangelizace. S finanční pomocí světové Jednoty byl připraven a započat tříletý rozhlasový program. Vedle toho plánují novou misijní práci v sousední Venezuele, mezi uprchlíky z Guyany. Jde o někřesťany z hinduistické oblasti, mezi nimiž je možno užívat angličtinu.

Skandinávská konference Ochranské Jednoty. Na skandinávské konferenci, která se konala ve Stockholmu, byl za předsedu zvolen br. Jorgen Boytler z Christiansfeldu. Skandinávská konference zahrnuje práci v Dánsku, Švédsku a nově v Estonsku. Schází se každé dva roky. V tomto roce se také sejdou zástupci z Göteborgu, Stockholmu a Christiansfeldu, aby se zabývali otázkou identity JB ve Skandinávii.

LOTYŠSKO. Různé křesťanské skupiny v Lotyšsku, které se rozpomínají na své „bratrské kořeny“, podaly návrh konsis-

toři Lotyšské evangelické lutherské církve, aby se mohly stát vnitřní misíí samostatné Ochranovské Jednoty uvnitř Lutherské církve. Mezitím bylo spolu s konsistoří naplánováno jubileum 300. výročí narození M.L.Zinzendorfa na 26.5.2000 v Rize.

ALBÁNIE. Světová Jednota ze svého misijního fondu „New World Witness„ podporuje také misijní práci v Albánii. Tuto práci navštívil br. Ankjaer Poulsen, vyslaný Dánskou bratrskou misijní společností. Z jeho zprávy vybíráme následující:

Rok 1999 byl velmi těžký nejen pro Albánce v Kosovu, ale také pro celou Albánii. Státisíce uprchlíků v tomto období přišlo do nejchudší země v Evropě. Byly zde zřízeny některé tábory, ale mnozí byli ubytováni v přeplněných privátních bytech. Uprchlíci se dnes pomalu vracejí, ale zem a lidé jsou chudší nežli před tím. Školy a jiná zařízení, ale také silnice, zůstávají v žalostném stavu. Toto vše postihlo také misijní práci v Albánii. Rovněž Křesťanské centrum v Albánii, zařízení na němž se spolupodílí naše Jednota, ubytovávalo uprchlíky a jeho spolupracovníci se podíleli na společné protestantské pomoci. Část spolupracovníků také pomáhala přímo v Kosovu.

Naše Křesťanské centrum se stará o dvanáct skupin dětí, šest skupin mládeže a skupinu žen v deseti městech a obstarává jim učební materiál. Okolo některých skupin vzniká pomalu křesťanský sbor. Nejde však o církev. Tato práce se koná pod Nadací, která je registrována jako protestantské sdružení (spolek).

Náš hlavní úkol vidíme dále v křesťanské výchově. V nastalém roce chceme otevřít dalších pět skupin pro děti, potažmo pro mládež. Vedoucí skupin jsou vzděláváni v křesťanském

centru v Tiraně. Jeden student pokračuje ve studiu na Valdenské teologické fakultě v Itálii.

Vedle rozšiřování Bibli se chceme v budoucnu více starat o křesťanskou hudbu a také otevřít malou knihovnu s křesťanskou tematikou. Práci v zemi chceme rozdělit do čtyř distriktů a cílem je založení místní evangelické církve.

NICARAGUA. 20. a 21. listopadu 1999 slavila Jednota bratrská v Bilwi (Puerto Cabezas) a v Bluefields uvedení první celé bible v indiánském jazyku Miskito. Práce na překladu byla ukončena po téměř 15 letech.

KUBA. Dvě osoby z distriktu Florida, patřícího k americké jižní provincii, navštíví v dubnu 2000 nové společenství Jednoty bratrské na Kubě.

WINSTON-SALEM. Na 27. ledna 2000 bylo ve Winston-Salem naplánováno zvláštní bohoslužebné shromáždění, při němž Jednota bratrská v Americe a Evangelická luterská církev v Americe, slaví Dohodu o plném společenství při sv. večeři Páně a vzájemného uznávání ordinace svých duchovních. Předseda Rady světové Jednoty byl pozván, aby se této zvláštní příležitosti zúčastnil a reprezentoval Jednotu bratrskou.

Vzpomínky na Ameriku III.

(poslední pokračování z minulého čísla)

Byla by to ode mne pochopitelně troufalost po několika návštěvách bratrského sboru v Houstonu hodnotit situaci místní církve, proto berte, prosím, tuto stat spíše jako mé postřehy.

Minule jsem psala o začátcích bratrské církve v Texasu, dnes se pokusím vám přiblížit historii sboru v Houstonu. Přistěhovalci z Evropy se zpočátku usazovali na venkově. Pochopitelně, protože města teprve vznikala a získat v nich obživu nebylo snadné. Teprve na počátku našeho století se objevují krajané ve větším počtu i ve městech a začínají se scházet ke svým bohoslužbám. V Houstonu se takto po domácnostech začaly konat bohoslužby v roce 1922 a rok nato již měli zdejší krajané i svého faráře. Jak rostl počet členů, museli hledat jiné prostory a pronajímali si sály jiných protestantských sborů, budovu YWCA, různé kluby a teprve v roce 1941 si sbor našetřil dostatek peněz, aby si mohl zakoupit vlastní pozemek. Další vývoj narušila II. světová válka, ale hned po válce se začalo se stavbou kostela a většinu práce odvedli členové sboru svépomocí. V roce 1947 byla budova hotová a začala být užívána, i když vnitřní vybavení se doplňovalo ještě do roku 1949 a v roce 1953 byla přistavěna věž. V této podobě vypadá kostel až dodnes, můžete jej vidět na obrázku.

Ještě před 30 a 20 lety byl sbor plný mladých lidí, dětí, počet členů rostl, nyní jej tvoří převážně střední a starší generace. Na lepší léta upamatovávají fotografie početných skupin konfirmandů umístěné v předsáli. Je to pohled trochu připomínající naše sbory. Odrostlé děti krajanů založily své rodiny

a odstěhovaly se z města. Na rozdíl od prvních generací už si neberou jen Čechy, ale žení se a vdávají s Američany a mnohdy tím i odcházejí do jiných církví. Sestry a bratři v Houstonu však pro to nepropadají panice a malomyslnosti. Dělají to, co považují za správné, žijí spolu v bratrském obecenství a nenařikají nad sebou. Nemohu se považovat za znalce americké povahy, navíc ne na všechno bych si v Americe zvykla (čistě teoreticky, protože žiju a chci žít tady), ale v něčem bychom si z nich přece jen měli vzít příklad. Nevím, jestli to nazvu správně, ale asi je to sebejistota a odvaha v dobrém slova smyslu. Je to samozřejmě hodně podmíněno historickým vývojem v Americe. Monarchii ani totalitní systém tam nikdy neměli. To neznamena, že nemají problémy, ale první osadníci mohli spoléhat jenom na sebe a jistě se to projevilo na jejich životních postojích i na způsobu, jakým vychovávali své děti. A tato tradice prvních průkopníků v Texasu přetrvává. Naši krajané v Americe mají stále českou duši (a proto jsem se u nich tak dobře cítila), ale přece jen se liší ve svých postojích. Uvedu to na jednom příkladu, který považuji za typický. Měla jsem v ruce v Americe vydanou knížku o historii české reformace. V kapitole o popravě 27 českých pánů je líčeno až mírně pateticky hrdinství těchto mužů, statečnost s jakou vystupují na popraviště, jsou citována jejich poslední slova i to, jak se císař bál jejich svědectví a nechal hlasitě bubnovat, aby shromážděné davy neslyšely, co odsouzení říkají.

V české brožurce věnované výročí této popravy jsou naopak srdceryvně a podrobně popsána všechna muka, která odsouzení museli podstoupit, i to, jak jejich dítká vkleče a marně prosila císaře o milost. Zdá se to možná nepodstatné, ale řekla bych, že to charakterizuje rozdíl v uvažování. Já vím, že je těžké zůstat

sebejistým hrdinou, když člověk dostává jen rány a nebo má pocit, že je dostává, ale jakmile se s touto rolí trpitele smíříme, začarovaný okruh se uzavírá.

V sboru v Houstonu dělají členové to, na co stačí, bez pocitu marnosti a v důvěře, že Bůh vidí jejich práci. Velmi aktivní jsou sestry, jak ve sborech, tak na celocírkevní úrovni. Bratrskému sboru v Houstonu leží velice na srdci rekreační a studijní středisko Hus Encampment. Podporují jej hlavně finančně, aby umožnili jeho provoz. Je to totiž jeden ze způsobů, jak své církevní dědictví předávat dalším generacím. V Nelsonville je nyní ve sboru trochu jiná situace. Na rozdíl od Houstonu tento sbor roste. Mladé rodiny se stěhují na venkov, aby své děti pokud možno uchránily před kriminalitou, drogami a jinými vymoženostmi moderní civilizace. Když nám místní farář prozradil, že mívá v kostele na bohoslužbách kolem 200 lidí a do nedělní školy chodí 50-100 dětí, pokoušely se o mne mdloby. Ale nebudme závistiví, Pán Bůh určitě nehledí jen na počty.

Mnoho lidí se mne po návratu ptalo na kontakty českých bratří se světovou Jednotou bratrskou. Pro nás je možná nepochopitelné, proč si Unity of Brethren in Texas zachovává svou autonomii, ale důvodů je zřejmě několik. Čeští exulanti odcházeli v době, kdy v Horní Čermné a v okolí ještě ochranovští nepůsobili a tudíž je otázka, zda věděli o centrech v Betlehemu a ve Winston Saalem v době, kdy svou církev zakládali. Musíme též vzít úvahu obrovské vzdálenosti mezi těmito městy a Texasem, které nyní hravě překonáme letadlem, ale tehdy to nebylo tak snadné a jednotlivé oblasti byly mnohem více izolované. Dalším aspektem je snaha uchovat spolu se svým duchovním dědictvím také dědictví národní a svou mateřštinu. Ochránovští hovořili německy nebo anglicky, jejich teologie i církevní praxe byla přece jen

poznamenaná německým pietismem a luterstvím (nebo to českým bratřím tak připadalo). Navíc Američan (i českého původu) úzkostlivě střeží svou osobní svobodu a suverenitu.

Kontakty mezi Unity of Brethren in Texas a Moravian Church jsou velmi přátelské. Studenti z Texasu využívají možnosti studovat v Betlehemu, spolupracují s ochranovskými na misijních projektech, a naopak sbor složený z emigrantů z Nikaraguy, převážně indiánů kmene Miskito v Port Arthur byl

organi-začně začleněn do Unity of Brethren in Texas. Až dosud jsem se vám snažila popsat rozdíly mezi našimi a americkými sbory. Odlišný historický vývoj musel nutně poznamenat situaci v obou společnostech. Ameriku zcela jistě ovlivnily průkopnické začátky, multikulturní prostředí, válka Severu proti Jihu, velká hospodářská krize ve 20. letech, válka ve Vietnamu a mnoho dalších událostí. V současné době zde lidé zápasí

s těžkými problémy a rozhodně si zdejší situaci nelze idealizovat. Je fakt, že Amerika přeje mladým, nadaným, odvážným a v jistém slova smyslu je to opravdu „země neomezených možností“. Má to pochopitelně i své stinné stránky. U nás po reformaci a protireformaci po opakovaných vlnách emigrace a národnostní nesvobody přišla jedna světová válka, po krátké epizodě demokracie řádně okořeněné hospodářskou krizí přišel fašismus a další válka a než jsme se vzpamatovali, tak tu byla komunistická totalita, studená válka a železná opona. (Vybírám jen namátkou, jak jste si všimli). Kontakty českých exulantů v Texasu s domovinou v tomto století prakticky ustaly a obnovily se až v posledních desetiletích. Přes společné kořeny nás dělí obrovská vzdálenost a odlišná historie. Ale náš úkol, nebo spíše

poslání, je společné. Jak předat duchovní dědictví Jednoty Bratrské dnešnímu světu? A opravdu se neodvažuji posuzovat, kdo to má těžší: zda-li my zde v Čechách, v postkomunistické zemi, kde nikdo nevěří ničemu a mravně vyprahlá společnost vyznává jen kult peněz, a nebo naši krajané v multikulturní společnosti zmítané mnoha problémy, kde existuje mnoho jiných, větších a bohatších církví. Co má dnešním Američanům říci poselství pozdního středověku odněkud ze vzdálené střední Evropy. Máme prázdné ruce a nebo máme co nabídnout? Vezmeme si příklad z našich krajanů. Kromě víry, lásky a naděje přibalme na cestu i pořádný kus odvahy ve víře, že na tento úkol nejsme sami.

Eva Kejřová

náš seniorát

Seniorátní konvent

Slovní kombinace v nadpisu článku většině z nás může znít nově. To proto, že slova, která ji tvoří, patří do technického slovníku Českobratrské církve evangelické.

Příznivci a členové sborů tradičního směřování Jednoty bratrské (které si také říkají „ochranovské“) jsou většinou dobře informováni o událostech na podzim loňského roku, které ústily až k zrušení 5 z těchto sborů synodem, na němž vládlo „nové směřování“. Tyto sbory se tak ocitly bez právní subjektivity na „dlažbě“ českého Sionu. Ohled k prověřeným tradicím Jednoty bratrské je pojil s dalšími skupinami v Turnově a Potštejně a také dosud nezrušené sbory v Tanvaldě a Ujkovicích daly zřetelně najevo, že chtějí patřit ke skupině, kterou

synod odmítl uznat jako část české provincie. V této situaci nabídlo několik sesterských církví pomocnou ruku, Českobratrská církev evangelická má propracované Církevní zřízení i s možností propůjčení svého členství a přijetí celých jiných evangelických sborů. Členové našich sborů o propůjčení členství požádali a poté, co byl příslušný návrh synodem ČCE přijat a všech 9 sborů pojal do své organizační struktury, bylo na našich sborech, aby zvolily svá staršovstva s ohledem na řady ČCE a ustavily se v nový seniorát a zvolily si vedení podle pravidel v ČCE obvyklých.

A tak 12.12.1999 po poledni zahájilo 17 delegátů ustavující konvent v Jablonci nad Nisou. Hostitelskou církev zastupoval br. senior Matějka z Libštátu, škoda jen, že zdravotní důvody zabránily účasti br. biskupa Ulricha, který byl

usnesením konventu prohlášen za jeho člena jako kazatel v činné službě. Shromáždění zahájil vstupní pobožností turnovský kazatel Ondřej Halama a po slibu delegátů se naplno rozběhlo vlastní jednání, které řídil z rozhodnutí konventu br. Jindřich Halama jun. Postupně se konvent pracoval k volbě předsednictva konventu (předseda J. Halama jun., místopředsdkyně H. Jalušková a L. Šmejcová) a seniorátního výboru (senior J. Polma, konsenior B. Kejř, seniorátní kurátor J. Kouba, náměstek sen. kurátora K. Plíva).

Po přestávce byli voleni náhradníci seniorátního výboru. Náhradníky z řad kazatelů se stali V. Kačer a O. Halama, náhradníky z řad laiků D. Vacovský a H. Dobrovolná.

Poté seniorátní výbor zpracoval svůj první úkol: shromáždil návrhy staršovstev jednotlivých sborů na jejich obsazení. Zatímco některé sbory se rozhodly pro 100% úvazek kazatele, pro jiné připadla v úvahu možnost obsazení nižšího, typicky 50%. - Konvent se v rubrice „různé“ zabýval nejrozdílnějšími podněty, dopisy a informacemi a okolo půl šesté zakončil své zasedání modlitbou a písní. - Skromný a chvatný začátek nové kapitoly. Nevíme, co nám přinese a jak bude dlouhá. Víme ale, že jsme za ni vděční Bohu i bratřím, jejichž láska ji umožnila rozepsat.

JK

Rozhovor s br. Miroslavem Brožem,

tiskovým mluvčím Českobratrské církve evangelické

Jak se uskutečnilo připojení několika bývalých sborů a skupin Jednoty bratrské do Českobratrské církve?

K návrhu synodní rady usnesl 30. synod ČCE 18. - 21. 11. 1999 začlenění sborů na jejich žádost (patřících dosud do Jednoty bratrské) do struktury ČCE a vytvoření Ochrannovského seniorátu - jak to umožňuje církevní zřízení ČCE.

Jako tiskový mluvčí mám tlumočit stanovisko synodní rady, případně synodu - a to i kdybych se s ním neztotožňoval. Tentokrát jsem s ním souhlasil ještě před přijatým opatřením, mj. i svým výkladem našeho církevního řádu.

Vím, že máš nějaký osobní vztah k Jednotě bratrské. Mohl bys nám jej přiblížit?

K Jednotě bratrské mám blízko „už od křtu“ v kostele Na Brodci v Železném Brodě, kterým mne kazatel Vančura začlenil v zastoupení do ČCE (matrikově sbor v Libštátě). Můj dědeček (posunovač ČSD) a babička, k nimž jsme z Chrudimě jezdili na prázdniny, v přestupovém hnutí z nějaké nevědomosti přestoupili do vznikající Církve československé, ale mysleli na železnobrodskou Jednotu, čehož byl dokladem i můj křest.

Od mala jsem snil o volném spojení obou církví se zachováním jejich identity, jak jsem jednou o tom hovořil na dunajském mostě s Jindrou Halamou st. při studentské návštěvě bratislavské fakulty. V tom jsem si notoval s Amedeem Molnárem. V roce 1986 jsme o věci hovořili, když jsem doprovázel synodního seniora Miloslava Hájka a synodního kurátora Miloše Lešíkara k představitelům Jednoty bratrské v Praze do Hálkovy ulice. Lituji, že teologické rozhovory nepokračovaly a že ke spojení došlo za jiných okolností a v jiné podobě.

Obě tyto církve vycházejí z české reformace. Proč se jejich cesty nepřiblížily dříve? Existuje pro užší spolupráci i jiný základ, než jen bratrská výpomoc při našich těžkostech?

Důvod pro dvě církve navazující na České bratry vidím v konfesionalismu druhé poloviny 19. století. Zatímco od Tolerančního patentu 1781 se utvářely evangelické sbory z potomků českobratrských (částečně i utrakvistických, husitských) v rámci reformovaných či augsburských konfesí, Jednota ochranovská se v zemi otců, po uvolnění náboženských poměrů Císařským patentem, organizovala s právním uznáním 26.11.1882. Pokus o spojenou církev vyznání luterského, reformovaného, bratrského, českého a národnosti české, německé, polské příp. i slovenské, se po roce 1918 nepodařil.

Nicméně si myslím, že i pro věrohodnost před veřejností má unie církví své opodstatnění a je možná. Dokládají to valdenští a metodisté v Itálii se společnou správou spojené církve a při zachování svých věroučných důrazů (a také členství ve svých světových organizacích); ke stále větší spolupráci se hlásí i baptisté. Nejen v katolickém, ale i v sekulárním prostředí to pro čitelnost církví protestantského typu hraje důležitou roli.

I když stále uvažujeme o tomto řešení jako o něčem přechodném, přece máme v ČCE nyní svůj „domov“, byť dočasný. Máš nějaký podnět, jak bychom mohli a měli křesťanský žít více spolu než jen vedle sebe?

Pro budoucnost nynějšího soužití bude důležité, aby ani jedna strana (věroučně i právně) netlačila druhou, ale vytvořily vztah vzájemné otevřenosti a svobody a odpovědnosti vůči Pánu církve. V této pozici mají mít přičleněné sbory možnost rozhodnutí pro jiný způsob své další existence, tak jako ji má každý sbor ČCE nebo člen či skupina v něm. Nic také nebrání, aby Ochránovský seniorát měl vazbu na Světovou jednotu (Unitas fratrum) a na jeho evropskou kontinentální provincii.

Bude zkouškou křesťanské víry, jak bude zachována svěbytnost jedněch i druhých, jak se projeví podíl na společném rozhodování a správě a jak se budou vzájemně obohacovat obě tradice v prorůstajícím vědomí křesťanského poslání a služby.

Za rozhovor děkuje B. Kejř

Jubileum sestry Plecháčové

Je velké Boží požehnání a milost, když je člověku dopřáno dožít se 90 let. To Boží požehnání a milost prožívá sestra **Ludmila Plecháčová - Mucalíková** v Holešově.

Narodila se v Holešově 11.1.1910. Od dětství ji zajímalo a přitahovalo to, co bylo - zajímala se o historii. Tímto zájmem se dostala do vlastivědného kroužku v Holešově, jehož byla posléze dlouholetou předsedkyní. Její zvědavé pozornosti nemohl uniknout nejstarší dům v Holešově, který je tu znám pod jménem „Kláster Českých bratří“. Jeho historie navedla sestru ke studiu dějin moravské Jednoty bratrské a nejen to, přivedla ji i do holešovského sboru Jednoty. Brzy se stala jeho výraznou členkou s dlouholetým místem v radě starších. Pro její věrnost a odpovědnost za sbor i církev byla vysílána na výroční konference a synody Jednoty. Vždy do různých jednání a otázek dovedla přinést i pohled „starých Bratří“ z historie Jednoty. Tvář se jí rozzářila zaujetím, když mohla vyprávět o životě dávné Jednoty bratrské a o jejich osobnostech.

Napsala mnoho historických studií, které byly publikovány v různých časopisech. Výsledky jejích studií byly kladně hodnoceny. Velice výrazně se např. zapojila do polemiky o kanonizaci nového katolického světce Jana Sarkan-

dera v letech 1990-95 (viz: Evangelíci o Janu Sarkanderovi, Eman Heršpice 1995).

V roce 1998 vydala Úzká rada její studii: Nejstarší dům v Holešově, pamětník historie města, kraje a Moravy (Testis Temporum 1, 60 stran).

Úzká rada také pověřila sestru Plecháčovou prací na uspořádání archivu Jednoty v Nové Pace. Mnoho času zde strávila náročnou práci.

Víra, láska k Jednotě bratrské a zaujetí pro historii přivedl sestru k tomu, že spojila sňatkem svůj život s emeritním kazatelem Jednoty PhDr. Miroslavem Plecháčem 26.6.1982. Šest let si byli vzájemnou oporou, než si Pán Bůh povolal svého služebníka k sobě.

Sestra Plecháčová je mezi námi a přejeme jí Boží pokoj, radost, dostatek sil i zdraví. Rádi na ni vzpomínáme...

Jubileum sestry Petrové

Radujeme se v Železném Brodě, že máme ještě mezi sebou sestru **Bohumilu Petrovou**, že ji Pán Bůh přivedl k požehnaným narozeninám 90 let! Narodila se 22.1.1910.

Kolik věrné práce, odříkání, ale i radosti je obsaženo v tomto, jejím požehnaném čase života. 2.7.1934 spojila svůj život s kazatelem Františkem Timoteem Petrem, a tím vlastně i se sborem Jednoty bratrské v Železném Brodě. Byl to tehdy dvoutisícový sbor s širokou diasporou s mnohými aktivitami. Ale také sbor nesmírně zadlužený stavbou reprezentační budovy. To vše se nutně muselo odrazit na životě rodiny a na životě sestry Petrové.

Při péči o rodinu - narodili se jí tři synové - vytvořila pro svého manžela a jeho náročnou službu pokojné zázemí, a to i svou vlastní službou ve sboru na několika rovinách.

Nikdo by nespočítal hodiny práce věnované úklidu velkého sborového domu. Ale jak sama říká, dělala to ráda, měla v tom zalíbení. Těšila se vždy, až si po práci na chvíli sedne v uklizené modlitebně do bílé lavice - tiché krásné dikůvzdání a modlitba.

Kolik hostů na faře bylo v její péči, těch předem ohlášených i těch, které manžel přivedl v neděli po shromáždění neplánovaně na oběd...

Veliký dar, který sestra dostala od Pána Boha a kterým radostně sloužila, byla hudba. A tak sestra Petrová byla i varhanicí sboru a dlouhá léta dirigentkou pěveckého sboru, který pod jejím vedením nastudoval i náročné skladby ke službě nejen v místním sboru, ale i v jiných sborech Jednoty a v ekumeně.

Rozdávala se ve své službě kde mohla a s plným nasazením. V tichosti a pokoře.

Je také i výbornou učitelkou hry na klavír. Je krásné, že ji často chodí navštěvovat její žáci a žákyně. A sama si ještě pro své potěšení zahraje!

Sestra Petrová je vzácně duševně svěží v 90 letech! Jaké to Boží požehnání! Děkujeme milé a vážené sestře za vše, co pro sbor a jeho členy vykonala a přejeme jí, aby ji Pán Bůh přidával šťastné chvíle, aby posílval její zdraví, aby ji obestíral svým pokojem...

Jiří Polma

Rovensko 1999

„Pomoz mi můj Pane, abych nežil planě, abych nežil planě, tam kde chceš mne mít“ - zpíváme s dětmi a i celé naše křesťanské snažení v Rovensku je podmíněno prosbou o pomoc shůry. Bůh pak pomáhá.

Jsmeme malý sbor - obdařený dětmi, sympatiemi necírkevních spolublížných a vskutku bratrskou láskou našeho

partnerského sboru v bývalém východním Berlíně.

Začátkem května k nám přijela delegace německých sester. Naše sestra Irena zajistila příjemné ubytování v Sedmihorkách. Strávili jsme pět společných dní, na které naše děti ještě dnes vzpomínají. My dospělí jsme si vzájemně sdíleli starosti i radosti, pochodili Českým rájem a nedělní bohoslužbou jsme Pánu poděkovali za lásku a sílu.

V červnu jsme směli prožít víkendové setkání dětí. Vedoucím byl br. O. Halama. Bylo to skvělé. Fara plná malých i velkých nocležníků. Ve dne výlet, večer táborák, ráno ztišení nad Písmem.

O dva týdny později - výročí našeho sboru. Oslavovali jsme 50 let od otevření naší modlitebny. Sestra Líba Šmejcová instalovala výstavku fotografií z dob dávných i nedávných. Pěkný obrazový průvodce těmi padesáti lety. Bratr J. Halama sen. posloužil kázáním a odpolodne při Hodech lásky připomněl br. M. Hloušek historii sboru. Promluvili hosté, slova povzbuzení nám pověděla i Christina Welschen, berlínská kazatelka. Byl to krásný den, potěšilo, že mezi nás přišli i ti, kteří dlouho v modlitebně nebyli.

V srpnu jsme zde měli mladé evangelíky z Libštátu, kteří putovali Českým rájem.

Začátkem října se konal druhý dětský víkend. Fara opět připomínala včelí úl. Pak nastal poněkud útlum. Ne snad v týdnů. Pondělky, středy a pátky patří dětem. Ale nebylo žádné velké sejiti.

V podzimním čase se soustřeďujeme na práci se zdejšími dětmi. Chodí k nám do „kroužků“. Zvykli jsme si takto našemu scházení říkat. Příběhy z bible, písničky, hry, malování, čaj. Jsme rádi, že nám pomáhá Káťa - mladá maminka, která hraje na kytaru, zpívá, kreslí - naše děvčata už mnohé naučila. Od podzimu s dívkami pomalu chystá advent a

vánoční slavnost.

První adventní neděle přichází velice rychle. Její atmosféra je jedinečná. Adventní hvězda, věnec, rozsvícené svíčky v dětských rukou. Zpíváme, radujeme se, někdo si zkusí zimní básničku, jiný koledu. Šero zimního rána a mihotavé plamínky - za nimi tváře a tvářičky.

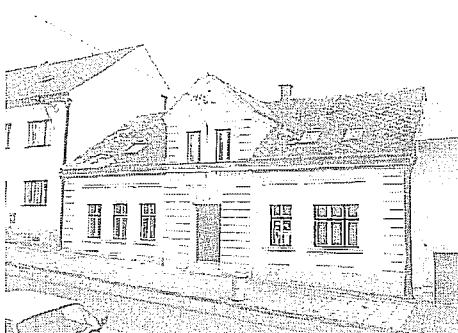
Před deseti lety byli naši středoškoláci nesmělí prvňáčci. Dnes chodí do kroužků jejich mladší sourozenci a kamarádi. Děkujeme za tu dětskou věrnost Pánu Bohu.

Adventní čas je pro nás obdobím příprav vánočních her a dramatických výstupů. O těch loňských jsme shlédli hned tři. Každá věková skupina měla svou. Velmi se líbili „Broučci“ pondělního kroužku. Nejmenší děti přednášely básničky. Mezi jednotlivými výstupy byly zařazeny nacvičené koledy a písně Kateřiny a jejich děvčat.

Oporou a pomocí našemu snažení je varhanice Líba Šmejcová. Profesionálně ovládá hudební nástroje všeho druhu, jako výtvarnice odhaluje krásy našeho kraje a její sportovní přístup k životu nám nedovolí dlouho smutnit.

Takový byl ten loňský rok u nás pod Troskami. Podělili jsme se s vámi o sváteční a radostné chvíle. Díky Pánu Bohu za ně!

H. Jalušková

Světový den modliteb se slaví v téměř 180 zemích v pátek 3. března 2000

Shromáždění v Den modliteb má každý rok zvláštní téma, které vypracují křesťanské ženy pokaždé z jiné země. Bohoslužebné shromáždění připravily pro tento rok ženy z Indonésie.

Exotické ostrovy Indonésie jsou někdy nazývány jako „smaragdy zasazené do saffrového moře“. Oddělují Indický a Tichý oceán podél rovníku. Nedávno zažila tato země mnoho občanských nepokojů, lidé usilují o větší demokracii. Hospodářský propad znamená, že mnoho lidí žije v Indonésii v úplné chudobě.

Ale indonéské ženy neztratily víru. V tomto zvláštním roce nám připomínají příběh Jairovy dcery a slova Pána Ježíše, „Talitha Kumi - Mladá ženo, vstaň“. Vyzývají mladé lidi na světě, aby naši víru, která trvá 2000 let, přinášeli do nového milénia.

Začátky SDM

1887 - laické sestry, členky Reformované církve v USA, se zamýšlely nad těžkým postavením přistěhovalců a nad důsledky otroctví ve své vlasti. Od těchto křesťanek vyšla výzva ke společným modlitbám v celém státě. Brzy se k nim připojily ženy z jiných denominací, a tak vznikl každoroční Den modliteb za domácí misii.

1890 - Sestry baptistky vedla jejich zkušenost k vyhlášení Dne modliteb za zahraniční misii. Oba tyto dny modliteb byly pak spojeny a zaměřeny pro účely celosvětové a národní.

1920 - byl ustanoven výbor, z něhož vyšla výzva k ženám všech církví, aby se každý rok v první postní pátek sešly ke společným

modlitbám podle společných námětů. Výtěžek sbírek, konaných při této příležitosti, byl věnován na misijní účely v USA i v zámoří.

Začátky SDM v Kontinentální provincii Jednoty bratrské

20. léta - První světové modlitební shromáždění se konalo ve Slezsku. Ženy Metodistické církve k němu pozvaly i sestry z Jednoty bratrské.

1932 - Při schůzi Mezinárodní misijní rady plánovaly delegátky modlitební shromáždění pro příští léta za spolupůsobení sestry Baudertové, manželky Samuela Bauderta, biskupa Jednoty.

1947 - První ekumenický Světový den modliteb se konal v Berlíně. Oslavily ho společně manželky amerických úředníků a německé ženy v německé a anglické řeči.

1949 - Základem prvního rozšíření v Německu se stalo vytištění prvních 10 000 kusů bohoslužebných programů.

Padesát let trvání SDM v Kontinentální provincii je i pro nás závazným důvodem pokračovat v konání Světového dne modliteb, i když naše domácí tradice není tak dlouhá.

Marie Ulrichová

VERITAS

Historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace VERITAS oznamuje, že tradiční seminář pro učitele dějepisu, češtiny, občanské nauky a také pro další zájemce se bude konat opět v Pardubicích ve farní místnosti sboru ČCE, Sladkovského č. 638, a to v sobotu 25. března 2000 v 10 hodin.

Dr. Vladimír Sakař bude pokračovat v tématu týkajícím se počátků křesťanství u nás přednáškou: Ostrovní misie ve střední a západní Evropě. Všechny srdečně zve výbor společnosti.

Co potřebujeme

(Miroslav Matouš)

Jako dítě jsem bydlil v malé vesnici, ve škole. Můj tatínek byl totiž řídícím učitelem. Nedaleko byl malý obchod, kde se daly koupit kromě potravin i různé předměty denní potřeby. Bylo to jednoduché a přehledné a proto mne maminka občas poslala něco nakoupit.

Jaký rozdíl proti moderním hypermarketům! Člověk bloudí po rozlehlém prostranství o půdorysu velkém skoro jako půl vesnice mezi uličkami a oči nestačí vnímat lákavé obaly vystavovaného zboží: co rozmanitých sýrů, jogurtů, kávy, lahůdek a čeho všeho!

Kdysi ve starověkém Řecku prý Sokrates pronesl na trhu athénském - a to určitě nebyl žádný supermarket - pozoruhodnou větu: „Nevěděl jsem, že je na světě tolik věcí, které nepotřebuji.“

„... to všechno vyhledávají pohané. Váš nebeský Otec přece ví, co všechno potřebujete.“ Matouš 6, 32

Nebudete-li jako děti

Už všechno měl, co si jen zamlouval
a co je možno ohmatat,
k tomu moc nad druhými,
jdoucími klopotnou cestou....

Pak kdesi uslyšel,
jak úžasná je věc
mít srdce dítěte,
vidět barvy tam,
kde jiní nevidí nic,
v polínku spatřit pohádkovou tvář,
rozumět ptačí řeči,
dohlédnout ke dnu studny...

I šel a požádal:
Živote, dej mi ještě to srdce dítěte!
A život na něj hleděl v rozpacích:
Buď můžeš mít to, co máš,
anebo to, co ještě nemáš.
I odešel ten člověk zasmušen.

Jindřich Mánek

Zdalipak Bůh, jenž zná a volá každou hvězdu
jménem, které my neznáme,
zná také ty, jejichž jmény označujeme sami
tělesa nebeská?

Hospodin určuje počet hvězd,
on každou vyvolává jménem.
Žalm 147, 4

Je vůbec možno, aby Stvořitel,
neobsáhlý celým rozlehlým vesmírem,
nechal se uzavřít na této malé Zemi
do pouhých rezervací a chráněných území?

Veškerá země náleží svému Tvůrci.
Žalm 24, 1

*(z chystané knížky básní M. Matouše
„Únik z Babylonu“)*

Dívám-li se na slunce a hvězdy, myslím,
že všechna ta stvořená díla mají na sobě
znamení moudrosti a moci Boha.

Carl von Linné

300. výročí narození M. L. Zinzendorfa a E. D. von Reuss

Jednota bratrská slaví v tomto roce také své „velké jubileum“. Proto jsme se rozhodli seznámit Vás v této zvláštní příloze, která bude vycházet v každém letošním čísle, s životem těch, kteří stáli na počátku obnovy naší církve.

Bohem vyhlédnutý

Mikuláš Ludvík hrabě z Zinzendorfu

Pro Jednotu bratrskou je Mikuláš Ludvík Zinzendorf osobností přední velikosti. Byl jí formovatelem při jejím obnovení a duchovním vůdcem. Mohli bychom mu připsat mnoho přívlastků hodných pomníkových nápisů. Všechno, čím Jednotě bratrské prospěl a čím ji obohatil, vyrůstalo z jeho neobyčejně živé christocentrické víry, víry prostoupené hlubokým citem ke Kristu a bližním, proto víry každodenní praxe vynalézavé v projevech. Apoštol Pavel píše Korintským: „Rozhodl jsem se, že mezi vámi nebudu znát nic než Krista, a to Krista ukřižovaného“ (1. Kor 2,2) - podobně je Zinzendorfovou teologickou zkratkou jeho vyznání: „Mám jedinou vášeň - tou je On, jen On.“ Stál za svým vyznáním vždy a celou osobností a v celém životě. Už v útlém dětství byl osloven a nasmě-

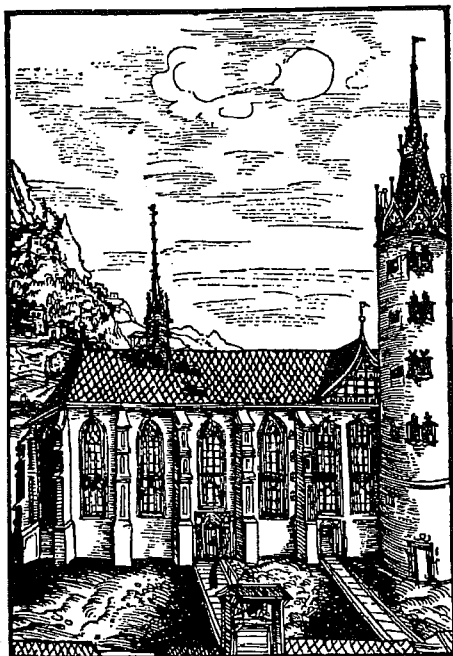
rován láskou Spasitele umírajícího za hříchy lidí. Teologie kříže a teologie krve a ran Kristových se stala dominantní v každém jeho kázání, písni (napsal jich přes 2000) i v každém kontaktu s lidmi.

Mikuláš Ludvík se narodil do hraběcí rodiny Jiřího Ludvíka z Zinzendorfu a Charloty Justiny z Gersdorfu 26. 5. 1700 v Drážďanech.

Jeho výchova a poznávání Spasitele však bylo v péči babičky Jindřišky Kateřiny z Gersdorfu a ve vlivu o deset let starší tety Jindřišky Žofie. Obě, plné vroucí lásky ke Kristu, vedly ke Spasiteli i milovaného Mikuláše Ludvíka. Jeho otec zemřel, když bylo synkovi 6 týdnů a matka se v jeho čtyřech letech znovu provdala do Berlína za pruského maršálka von Natzmera.

V deseti letech se Mikuláš Ludvík dostal do pedagogia A. H. Franckeho v Halle. Vzdělání tu bylo zaměřeno na prohlubování sborového života i na misií mezi pohany. Byla to však i tvrdá škola kázně a sebezapření. Až na malé výjimky se k němu chovali vrstevníci nepřátelsky a učitel ho přísne trestal za nejmenší nepozornost.

Wittenberg - místo Zinzendorfových studií

I na studiích práva ve Wittenberku od roku 1716 byl více méně osamělý. Vlastní pílí si zde však také prohluboval teologické vzdělání. Na jaře 1719 se podle tehdejšího obyčeje na zakončení studií vydal na delší cestu do Nizozemí a do Francie.

Důležitá byla zastávka v Düsseldorfu. Před obrazem trpícího Krista od Domenica Fetti učinil životní rozhodnutí. Kristus k němu promluvil v nápisu: „To jsem učinil pro tebe, co učiníš ty pro mne?“ Mladý hrabě v hluboké pokoře a v pevném odhodlání odpověděl: „Budu sloužit jen svému Spasiteli a jeho dílu mezi námi.“ Pán Ježíš ho vzal za slovo a dopřál mu dostat svému slibu.

Mladý hrabě toužil po službě v církvi, podrobil se však přání rodiny a přijal státní službu - místo dvorního a justičního rady v Drážďanech. Alespoň tedy ve vlastním domě konal domácí pobožnosti.

Roku 1722 se Zinzendorf oženil s hraběnkou Erdmuth Dorotheou z Reussu a Ebersdorfu. Byla mu skutečným darem od Hospodina, pomocnicí a podporovatelkou všeho úsilí ve službě Ježíši Kristu.

V tom čase také zakoupil od své babičky berthelsdorfské panství a povolal sem výborného kazatele Jana Ondřeje Rothého. Netušil, co zde Pán Bůh připravuje pro svého věrně oddaného a co už brzy bude růst jako zrno hořčičné, aby se sem obracely časem svým zraky ze všech koutů světa.

Svolil, aby se na jeho novém panst-

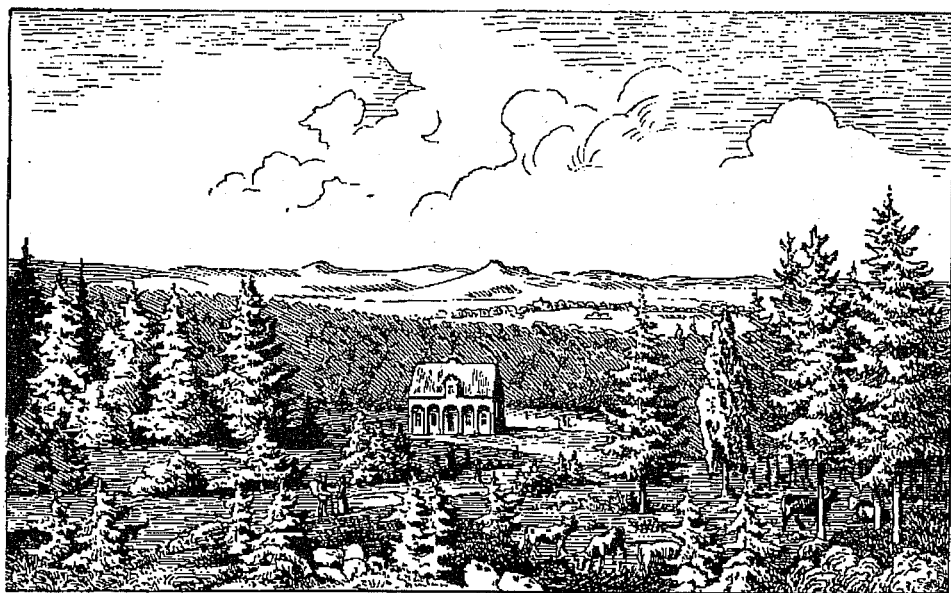

zámek v Berthelsdorfu

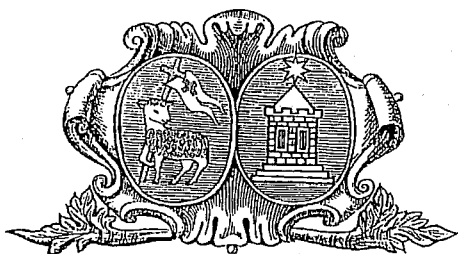
ví usadili moravští běženci pro víru. Přiváděl je sem Kristián David, který 17.6.1722 porazil v lese pod Hutbergem při cestě do Žitavy první strom na stavbu prvního domu nové osady Herrnhut - Ochranov. Běženci tu měli žít pod ochranou Páně, ale také na stráži Páně - v jeho díle.

Ochranov rychle rostl. Přicházeli noví lidé z Moravy i z různých částí

Německa. Každý přinášel svůj způsob zbožnosti a své představy o životě v křesťanské obci. A docházelo ke střetům. Moravané přicházeli s představou, že tu budou žít podle svých dochovaných tradic Jednoty bratrské. Zinzendorf si výrazně přál, aby se zapojili do luterského proudu křesťanství. Moravané byli neústupní, raději by odešli jinam. A tak byl Zinzendorf nucen více se seznámit s učením a životem Jednoty bratrské. Vyjádřil se pak takto: „Nemohl jsem déle ani čísti starého Komenského bledný nářek k církvi anglické, kdy on myslil, že již tedy konec církvičce bratrské, a že on dvěře zavírá. Nesměl jsem jeho bolnou modlitbu: Obrát' nás, ó Hospodine, k sobě, a obrácení budeme, obnov dny naše, jakž byly

první dům v Ochranově - téměř idylický obrázek ze života prvních osadníků

Ochranovský znak

za starodávna! ani podruhé před zraky předložiti, a již jsem byl rozhodnut: Chci pomáhati k tomu, kolik jen mohu. I kdybych přitom ztratil jmění, čest a život, pokud budu živ a pokud lze i po mně: toto stádce Páně má býti zachováno Jemu, dokud nepřijde.“

S přihlédnutím k bratrské tradici byly vypracovány Statuty pro ochranovskou obec. Vyhlášeny a zavedeny byly 12.5.1727. S nimi přišel duch pokání a modliteb. Ochranovští se sbližovali bratrskou láskou a společnými modlitbami, které se staly životem Ochranova na celé léto. Duchovní probuzení vyústilo do památné svaté večere Páně 13. srpna 1727 v Berthelsdorfu, která je považována za obnovení Jednoty bratrské.

Z intenzivního modlitebního života se zrodila modlitební stráž Jednoty bratrské. 24 bratři si rozdělili den po hodinách k přímluvným modlitbám za druhé. Modlitební stráž pak trvala celé století, obnovena byla v roce 1957 v původním rozsahu 24 hodin denně po celý rok.

Modlitební život přinesl také zintenzivnění sborového života.

Dne 3. května 1728 vznikla Hesla

Jednoty bratrské. „Pan hrabě započal dnes něco nového, dal všem ve zpěvních hodině něco jako heslo pro příští den. To prvé znělo: Láska Jej přivedla k nám a já bych Jej neměl milovati?“ Myšlenka se ujala, od roku 1731 vycházejí Hesla tiskem na celý rok dopředu. Dnes ve více než čtyřiceti jazycích!

Horlivé společenství otevřené pro potřeby druhých v kristovské lásce je připravené k misijnímu dílu. 21. srpna 1732 vyšli z Ochranova první dva misionáři Leonard Dober a David Nitschmann k otrokům na ostrově svatého Tomáše. Z první setby se rychle misijní dílo rozrostlo do různých zapomenutých koutů země. Misie - velká touha Zinzendorfova - se začala naplňovat skutkem.

Pod tlakem přátel i nepřátel se Zinzendorf rozhodl vstoupit do duchovenského stavu. 1733 se podrobil ve Stralsundu a Tübingen bohosloveckým zkouškám.

S vnitřním i vnějším růstem Ochranova s Zinzendorffem „uprostřed“ přicházely i útoky nepřátel. Několikere komise v Ochranově přešetřovaly, zda Moravané nejsou odlákáváni do Ochranova a v jakém učení je ochranovská církev řízena. Nepřátelství vůči Zinzendorfovi mu přineslo léta vyhnanství: 1736-1747. Byl mu vykázán Ronneburg ve Wetterau. Podnikl v té době i řadu zahraničních cest.

Na cestě do Ruska 1736 dostal vnitřní ujištění, že je pro církev nutné, aby přijal biskupství staré Jednoty bratrské. Stalo se tak z rukou Daniela Arnošta Jablonského 20. května 1737.

Následovaly další zahraniční cesty Zinzendorfovy: 1738 ostrov svatého Tomáše, 1741-43 Amerika, 1743 Rusko, 1744 Slezsko.

Za Zinzendorfovy nepřítomnosti vydala bratřím 25.12.1742 pruská vláda „generální koncesi“, podle které se mohou usadit kdekoli v pruských zemích. Jednota se vydala cestou uznání samostatné, na zemských církvích nezávislé církve. Zinzendorfovi nezbylo, než se s tímto nechtěným vývojem smířit. Sám pak dosáhl v Anglii uznání od parlamentu pro Jednotu jako evangelickou biskupskou církev v roce 1749.

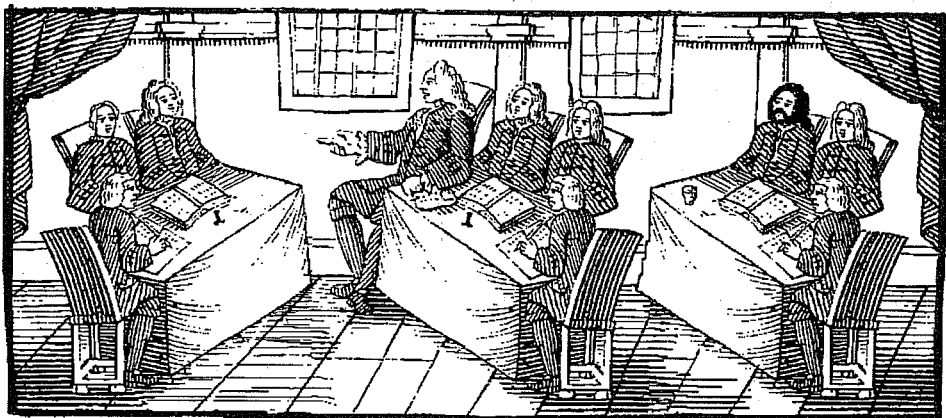
Zvláštní období prožívala Jednota v letech 1745-50 ve Wetterau. Zinzendorf měl na tom svůj podíl - v obavě, aby se Jednota nezměnila v těžkopádný církevní útvar, začal zdůrazňovat dětinskost až prostoduchost, což přivábilo některé blouznivce. Vývoj směřoval na scestí. Střízlivost a kázeň vystřídala nespoutanost, veselí, žvatlání

ve zdrobnělinách o Bohu jako tatíčkovi, Duchu svatém jako mamičce a o jejich Synáčkovi, bratříčkovi, Beránčíčkovi... Zinzendorf sám pak musel udělat tomuto období rázný konec svou intervencí.

Od roku 1755 se opět Zinzendorf zdržoval v Ochranově. V tom roce mu zemřela manželka Erdmuth Dorothea, pomocnice z nejvěrnějších. Druhou ženou, už jen na krátkou dobu, se mu stala Anna Nitschmannová, narozená 1715 v Kuníně na Moravě, neboť Mikuláš Ludvík hrabě z Zinzendorfu, biskup Jednoty bratrské, zemřel 9. května 1760.

Na jeho náhrobku je nápis: On byl postaven, aby ovoce přinesl, a ovoce jeho aby zůstalo.“ Jan 15,16. Byl Bohem vyhlédnutý k prospěchu Církve Kristovy a k její částce v Jednotě bratrské.

Jiří Polma

tak vypadala bratrská synoda někdy v polovině 18. století

Erdmuth Dorothea **- manželka M. L. Zinzendorfa**

1. část

Mládí **Erdmuth Dorothea**

Erdmuth Dorothea z Reussů se narodila 7. listopadu 1700 v Ebersdorfu v Durynsku jako páté dítě hraběte Heinricha X. z Reussů a jeho manželky Erdmuth Benigny, rozené Solms-Laubach. Její otec zemřel, když jí bylo 11 let. Její matka, která energicky prosazovala svou vůli, vládla za svého nezletilého nejstaršího syna. Jako velmi zbožná žena byla v úzkém spojení s pietismem. Její osobnost byla utvářena duchem Philippa Jakoba Spenera,

zvaného „otcem pietismu“, s nímž se setkávala v domě svých rodičů. Na

dvoře v Ebersdorfu vznikl malý sbor, který měl svého kazatele. Takové malé sborečky se nazývaly „Schlossecclesiola“ - zámecké církevníky -; členové byly hraběcí rodina a všechen personál. Hraběcí dcera, Erdmuth Dorothea, vyrůstala v této zámecké atmosféře pod ochranou, v odloučení a formování pietismem. Nebyly tam žádné společenské styky, hry nebo tance, které byly obvyklou součástí ostatních dvorů. V Ebersdorfu se to pokládalo za mrhání časem. Erdmuth a jejího staršího bratra Heinricha XXIX. vyučovali domácí učitelé. Studovala latinu a řečtinu, ne však francouzštinu, již v pozdější době často postrádala. Když bylo Erdmuth 16 let, musela se podrobit orthopedické léčbě v Drážďanech. Její matka zajistila, aby mladá dívka žila inkognito, v odloučení, jen ve společnosti spolehlivé služebnice. Rozhodně neměla přijít do styku se dvorem krále Augusta Silného, který byl proslaven svým nemravným životem.

V říjnu 1716 se Erdmuth vrátila domů. Její matka ji stále více zapojovala do povinností domácích prací. Erdmuth byla velmi dobrá a obratná ve všech záležitostech hospodaření. V této době se velmi sblížila se svou sestrou Benignou, která byla o pět let starší. Benigna, která byla velmi senzitivní a měla chatrné zdraví, byla silně nakloněna mysticismu. Žila v odloučení ve svém malém domku a nechtěla nic slyšet o manželství a rodině, a přála si žít jen v obecenství s Bohem. Benigna a Erdmuth si vzájem-

ně napsaly mnoho dopisů a také mnoho spolu rozmlouvaly. Starší sestra se stala autoritou pro mladší. Její bratr Heinrich XXIX. (všichni synové rodiny Reussů se jmenovali Heinrich, jen z čísel bylo možné se dovědět, o kom byla řeč), měl být budoucím hrabětem. Od roku 1716 do 1719 byl vychováván v Halle v pedagogii Augusta Hermanna Franckeho. Proto také i on byl spojen s pietismem. V roce 1719 cestoval po Evropě se svým dvořanem Boninem. Tato cesta byla v té době nutnou součástí výchovy mladého šlechtice. V Amsterdamu se Heinrich setkal s mladým hrabětem Mikulášem Zinzendorfem, který rovněž svou výchovu doplňoval cestováním. Oba mladí mužové se rychle spřátelili. Oba byli vychováni v Halle, oba se velice zajímali o náboženské otázky. K dalšímu jejich setkání došlo v Paříži. Když musel Heinrich odjet, naléhavě zval svého nového přítele k návštěvě Ebersdorfu.

Mikuláš Ludvík Zinzendorf

Uplynuly ještě dva roky, než Zinzendorf přijel do Ebersdorfu, kde se setkal s Erdmuth. Erdmuth slyšela mnoho o Zinzendorfovi, jeho otec byl ministrem na královském dvoře v Drážďanech, ale zemřel brzy po Mikulášově narození. Poněvadž se matka za několik let znovu provdala, Mikuláš Ludvík vyrůstal v domě své babičky Henrietty z Gersdorfu, která žila na

zámku Grosshennersdorf v Horní Lužici. Už když byl ve škole v Halle, byl Zinzendorf známý pro svůj přesvědčený pietismus. Jeho dětství bylo formováno Kristovou láskou. Přál si nesmírně studovat teologii, ale jeho rodina mu to nedovolila. Pro mladého aristokrata nebylo náležité, aby se stal duchovním. Proto musel studovat ve Wittenbergu práva a stal se právníkem.

První Zinzendorfova návštěva v Ebersdorfu byla neobyčejně zvláštní. Při cestě z Paříže se zamiloval do své sestřenice Theodory von Castell a chtěl se s ní oženit. Ale Theodora se rozpačkovala svolit. Zinzendorf tím nebyl znepokojen a cestoval do Horní Lužice, aby se zeptal své babičky na její souhlas. Ale babička mu řekla, že Heinrich XXIX. z Reussů, jeho nejlepší přítel, chtěl také požádat Theodoru o ruku. Zinzendorf byl velice zaražen, ale cestoval zpět do Castell, aby se sám Theodory zeptal.

Cestou do Castell přijel dostavník do oblasti zaplavené vodou. Tam se převrátil a všechna zavazadla spadla do vody. Cestující museli čekat několik dní, než jejich zavazadla uschla. Zbožný Zinzendorf to přijal jako Boží znamení, protože se nehoda stala blízko Ebersdorfu, kde žil jeho přítel, jenž se rovněž ucházel o Theodoru. V této situaci nepomýšlel Zinzendorf Heinricha navštívit, avšak byl zastaven Boží mocí - poslal vzkaz Heinrichovi a byl ihned pozván.

Tak se Erdmuth a Zinzendorf setkali v únoru 1721. Zinzendorfovi se přítelova rodina velice líbila, i její

zbožná atmosféra tak, že zůstal další dva týdny. Z počátku se oba přátelé cítili trapně kvůli záležitosti s Theodorem von Castell, ale později o ní mluvili otevřeně. Zinzendorf nabídl Heinrichovi, že by měli společně cestovat do Castell, nechat Theodora rozhodnout a její rozhodnutí přijmout jako vůli Boží. Po příjezdu do Castell Zinzendorf pocítil, že nemá možnost dostat Theodorino svolení k sňatku. Ona o všem přemýšlela a došla k rozhodnutí, že se za Zinzendorfa provdat nechce. Zinzendorf byl rozčarován. Ale byl natolik silný, aby nyní svému příteli pomohl. Po několika dnech Theodora svolila provdat se za Heinricha z Reussů. Zinzendorf prožíval těžké chvíle. Následující dva měsíce ztrávil v Ebersdorfu, kde hraběnka z Reussů,

Heinrichova matka, dělala všechno, aby mu ukázala, jak velice si váží jeho postoje v této choulostivé záležitosti. Při druhém pobytu v Ebersdorfu se Zinzendorf s Erdmuth více sblížili. Zinzendorf se cítil velmi přitahován k Erdmuthině „ušlechtilé povaze“. Psal své matce o jejím „bystřím rozumu a krásném chování ke každému“. Ona také měla mít „uznávanou pověst moudrosti a půvabu“. Není divu, že začal doufat, že dojde ke sňatku s Erdmuthou. Avšak čas nebyl ještě zralý pro nové plány na manželství. Navíc byla Erdmuth velmi zdrženlivá. Zinzendorf opustil Ebersdorf, aniž by o sňatku otevřeně mluvil.

pokračování příště

*Erika Geiger
(překlad Marie Ulrichová)*

protestantský sňatek přibližně v polovině 18. století